

צמרת השילטון חששה מפני פירסום יומניו הסודיים של משה שרת ז"ל עליידי מישפחתו ואז הציל ספיר את המיפעל השייך לבנו של שרת

ערב וותו
משה שרת ב' אחד הצילומים האחרונים שלו. איש לא ניחש כי ראש הממשלה הסימפטי, ההומניסטי הגדול, הש" איר מאחריו פצצה אטומית — מושהית.

רים שהיה בהם לפגוע קשות בדמותם של גולדה מאיר ומשה דיין.
היומנים גילו כיצד דיין ובן-גוריון רימו את הממשלה, ליבו מתיחות בגבולות, תוך הפרת החלטות הממשלה. פירסום הדברים היה מצית פצצת ווטרגייט כפולת אלף. ראשי העבודה נזעקו למשימה דחופה: למנוע את הפירסום — בכל מחיר ודרך. העובדה שבן אחד של משה שרת, יעקב, עובד במעריב — איפשרה ללחוף על עור רך מעריב לדחות את הפירסום, בהנחה כי הבן ייעתר לנותן עבודתו.

אתה, נראה כי ספיר מיהר לנצל גם את הסתבכותו של הבן השני, חיים, כדי להשיג שיתוף-פעולה מהמישפחה.
התוצאה: כאשר חזר יהודה גיל לתל-אביב, הוריד הוראה חד-משמעית: לאשר לספיר ערבות בסך 353 אלף לירות. במקביל, הורה מי שהורה למישרד המיס' חר והתעשייה לתת לספיר מענק בסך 132 אלף ל"י, לפיתוח המפרשית כביכול.

שמנהלה הוא יהודה גיל.
יהודה גיל הוא נאמנו ומעריצו של פני חס ספיר. זו תכונתו הבולטת ביותר. לש" עבר פקיד אלמוני באוצר, התמנה גיל בזכות תכונתו הבולטת למהלך רשות ה" השקעות בארה"ב, הלך בעקבות רבים אחרים, וחזר ארצה כמנהלו של מפעל — שהוקם עליידי משקיע שאותו הכיר גיל בתוקף תפקידו כמנהל רשות ההשקעות. גיל החזיק מעמד בתפקידו החדש כ" שנה, ועבר להיות סגן יושב-ראש מועצת המנהלים של ורד-מקורות.
בתפקידו החדש, עשה הרבה להצנעת ההפסדים הכבדים של ורד, המוערכים, עד היום, בכ-100 מיליון לירות.

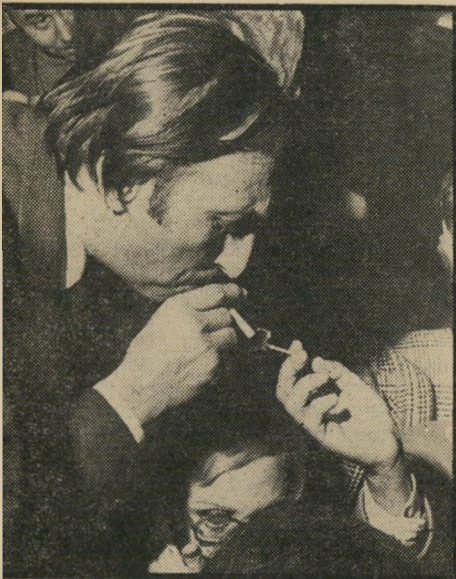
מססיים את תפקידו לשיבועות-רצונו של ספיר, קיבל את ניהול החברה למימון תעשיות — כשהוא לושט עיניים לכיסא המנהל הכללי של הבנק לפיתוח התעשייה. כיסא זה תפוס עכשיו עליידי ד"ר אבר'ם הם נאמן, האמור לפרוש בקרוב מתפקידו. כאשר הוגשה לראשונה בקשתה של

דית בראשות אחד מבני משפחת ברונפמן הנודעת, יצרני ויסקי סיגראס — קבוצה מניו-יורק בראשות יוליוס בלאנקשטיין, מאשי התורמים למגביות, וקבוצה מ" דטרויט בראשות הרמן ביר וריצ'ארד לאארוף.
המשקיעים שמו חצי מיליון לירות, ועמי והיים ניגשו לייצור.

פעולתם הראשונה היתה קבלת מעמד של מפעל מאושר, שהעניק לספיר פטור ממס-הכנסה והקלות נוספות — פטור התחייבות ליצא את מרבית הייצור. פעור לתם השנייה — הקמת מפעל במפרץ חי" פה, בו עובדים כיום כ-40 איש.
ספיר החלה בייצור שני דגמי מפרש-יות. הדגם האחד, 420, זכה להצלחה רבה בחו"ל. המכירות זינקו והמפעל הגיע למחזור שנתי של 3.5 מיליון לירות. עם התפתחות, קיבל המפעל הלוואה מהבנק לפיתוח התעשייה בסך 288 אלף לירות. למרות זאת, ככל שגדל המחזור — גדלו החובות וההפסדים.

ר ק גאון כספיר היה מסוגל לעשות זאת: בהשקעה של פחות ממיליון ל"י, רכש אוצר השווה עשרות מיליונים. האוצר: הבטחת שתיקתם של בני-מש" פחתו של משה שרת.
לוא לא היה משיג שתיקה זו, היתה

היומנים לא יפורסמו

ספיר לחברה למימון תעשיות — לא תפס גיל תחילה כמה המדובר, והבקשה עברה את ההליכים הרגילים. כלכלני ה" חזרה בדקו את הבקשה ואת החברה, ה" ליטו להתנגד למתן ההלוואה. הנהלת ה" חברה התכנסה, אישרה את ההתנגדות.

כוחות עליונים מתערבים

ב שלב זה החלו מתערבים כוחות על-יוניים ברשה. גיל הוזעק אל ספיר. היה זה כאשר מישפחת שרת הפעילה לחצים על עורך מעריב, אריה דיסנצ'יק, להוציא-לאור את יומניו של משה שרת מוקדם ככל האפשר. יומנים אלה (העולם הזה 1848) כללו תיאורים מלאים של ישיבות הממשלה בשנת 1953/54. תיאור

לפני כחצי שנה נוכחו שטיינברג ושרת כי לא יוכלו להמשיך, ללא עזרה כספית נוספת. הם האמינו בכ-420, חשבו כי הם זקוקים רק לאורך-נשימה נוסף, לעוד שנה שנתיים — עד שההזמנות למפרשית יגיינו על כמות גדולות יותר.

הם החלו לחפש משקיעים — אולם הללו נרתעו. כאשר ראו את המאון: בארבע שנות קיומה, צברה ספיר חובות של 1.5 מיליון לירות.
לאחר שנכשלו הנסיונות למצוא משקיעים, החלו שני היוזמים לחפש הלוואות. מוסדות בנקאיים, המלווים על בסיס ש"י קולים כלכליים — לא באו בחשבון, בגלל מצבה של החברה. הגוף המסורתי המציל כשלונות — הבנק לפיתוח התעשייה — היה מנוטרל בגלל החוב הקודם. נותרה רק דרך אחרונה: החברה למימון תעשיות, חברה-בת של הבנק לפיתוח התעשייה,

קיימת סכנה רצינית כי בני-המשפחה יר-ציאו לאור את יומניו האישיים של משה שרת — עוד לפני הבחירות.
לוא היו היומנים מתפרסמים, היו גיי-לוייהם מנחיתים כמה חמורה ביותר על כמה דמויות-מפתח בצמרת המערך.
כדי לנטרל מכה זו, היה המערך נאלץ להשקיע עשרות מיליונים במערכת פירסום ויחסי-ייצור ושטיפת-מוח. שתשכיה מה" בותרים, בחודשים שנותרו עד ההליכה לקלפי, את האמת שגילה שרת על מנהיגיה של ישראל 1973.
את כל זאת, מנע ספיר. לא בהשקעות עשרות מיליונים, אלא בכ-600 אלף ל"י. **השר**

הסנטימנטלי

ה עובדות היו פשוטות: בנו של שרת, חיים, עמד לפני זמן מה בסכנת הת' מוטטות כספית — כאשר התערב ספיר בצורה גסה, בלי הסוואה, והצילו.
בניגוד לכל נוהל מקובל, בניגוד ל" חוות-דעתם של המומחים, הורה ספיר ל" בנק ממלכתי להזרים מאות אלפים מכספי משלם-המיסים לחברתו של חיים.
ייתכן שגם מקרה זה היה עובר בשקט. כמו מקרים דומים — ולוא יצא הפעם קיצפס של מנהלי הבנק וכלכלניו, שהת' נגדו בתוקף להענקת ההלוואה — ונאלצו להיכנע לאגרוף-המחץ של שרת-האוצר.
עד כאן, העובדות. לגבי משמעותן, יש שתי גירסאות:
האחת, המאמינה כי ספיר עשה זאת בגלל סנטימנטים לזיכורו של משה שרת. לא העלה כלל בדעתו כי הוא קונה בצור רה זו את שתיקתם של בניו של שרת. השנייה, המאמינה כי ספיר, טיפוס סנטימנטלי מפורסם, ידע יפה מאוד כי הוא קונה את אי-פירסומם של היומנים, לפחות עד הבחירות.

המוצר
מפרשית מדגם גלית, אחד המוצרים המוצלחים של ספיר. אולם את רוב סיכוייה לתלה החברה בייצור המפרשית הגדולה יותר, מדגם 420, שהוכחה כמוצלחת ברובי העולם, יזכתה אף את צמד שייטיה הישראליים באליפויות העולם לפני שנים מיספר. אלא שמוצר טוב איננו תמיד ערובה להצלחה פיננסית.

הנציג
עורך-הדין צבי גרוסמן, נציגם של המשקיעים ה" זוימ, שהסכימו להשקיע בחברה רק לאחר שזכתה בהטבות מופלגות מהאוצר.

העובדה שהמפרשית פותחה זה זמן, ולמטרה זו כבר ניתנה פעם הלוואה של הבנק לפיתוח התעשייה — לא הפריעה לאיש.

אולם על ספיר עדיין העיקו כמה חור-בות נוספים. כמו לדוגמה, 132 אלף לירות לרשות הנמלים ולביטוח הגאומי. המענק לפיתוח המפרשיות אמור היה לכסות חור-בות אלה — כפי שהוצהר לאחר-מכן בי-בית-המישפט שדן בפרשת ספיר.

גם החוב למס-הכנסה הוסדר לפתע בי-הוראה מלמעלה: הוסכם שישולם בתשלום מים ארוכי-מועד ובריבית נמוכה.

לפתע — תנאים קוסמים
ע תה, כאשר היתה לחיים שרת הלוואה נוחה של 353 אלף לירות, בי- (המשך בעמוד 24)